

Soukromé penzijní systémy

Jejich role vzhledem
k adekvátním
a udržitelným penzím

Evropská komise

Tato publikace vychází v rámci programu Evropského společenství pro zaměstnanost a sociální solidaritu (PROGRESS) na období 2007–2013. Tento program řídí Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti Evropské komise. Jeho účelem je finančně podporovat plnění cílů Evropské unie v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí, tak jak je stanoveno v sociální agendě, a přispívat tak k naplňování cílů Lisabonské strategie v uvedené oblasti.

Tento sedmiletý program je zacílen na všechny zúčastněné strany, které mohou pomoci při vytváření vhodných a účinných právních předpisů a politik v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí v celé EU-27, ESVO/EHP a v kandidátských zemích pro členství v EU a zemích usilujících o status kandidátské země.

Cílem programu PROGRESS je posílit přínos EU při podpoře závazků a snah členských států vytvářet lepší pracovní místa a zvyšovat jejich počet a budovat soudržnější společnost. Pro dosažení tohoto cíle bude PROGRESS:

- poskytovat analýzy a poradenství, pokud jde o politiky v oblastech jeho působnosti,
- sledovat provádění právních předpisů a politik EU v oblastech své působnosti a informovat o něm,
- podporovat v oblastech příslušných politik výměnu zkušeností, vzájemné učení se a podporu mezi členskými státy, pokud jde o cíle a priority EU, a
- šířit stanoviska zúčastněných stran a společnosti obecně.

Více informací naleznete na stránce:
<http://ec.europa.eu/progress>

Soukromé penzijní systémy

Jejich role vzhledem k adekvátním a udržitelným penzím

Evropská komise

Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti

Oddělení E.4

Rukopis dokončen v prosinci 2009

Evropská komise ani žádná osoba jednající jejím jménem nenes zodpovědnost za možné použití informací obsažených v této publikaci.

© Fotografie: 123RF

V případě použití nebo reprodukce fotografií, na které se nevztahují autorská práva Evropské unie, je nutné žádat o svolení přímo vlastníka autorských práv.

Europe Direct je služba, která vám pomůže odpovědět na otázky týkající se Evropské unie.

Bezplatná telefonní linka (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Někteří operátoři mobilních sítí neumožňují přístup k číslům 00 800 nebo mohou tyto hovory účtovat.

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu. Můžete se s nimi seznámit na evropském serveru (<http://europa.eu>).

Katalogové údaje a výtah jsou uvedeny na konci této publikace.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010

ISBN 978-92-79-15203-0
doi:10.2767/15526

© Evropská unie, 2010
Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Printed in Belgium

VYTIŠTĚNO NA PAPIŘE BĚLENÉM BEZ POUŽITÍ ELEMENTÁRNÍHO CHLORU (ECF)

OBSAH

Úvod	4
Soukromé penzijní systémy	6
Význam soukromých penzijních systémů roste... ..	6
... avšak různě	7
Zajištění adekvátnosti u soukromě spravovaných systémů krytých fondy	10
Záběr systému a úrovně příspěvků	10
Úrovně důchodů: riskantní záležitost	11
Řešení rizika přerušení kariéry	12
Riziko dlouhého života: fáze vyplácení	14
Před rizikem dlouhého života chrání pouze renty	15
Zvážení finančního rizika	16
Zvážení rizika, zabezpečení a dostupnosti	17
Ochrana úrovní dávek	17
Vliv poplatků a nákladů	18
Nastavení horní hranice poplatků	18
Je nutné lepší finanční vzdělání	19
Podpora finančního vzdělávání	19
Podrobnější informace	20
Vliv daňové politiky	20
Výhody daňových stimulů jsou nejisté	20
Je nezbytné lepší monitorování	22
Vliv krize	24
Závěr	26

Úvod

V rámci řešení problému stárnutí populace pracují Evropská komise a Výbor pro sociální ochranu (SPC) společně s členskými státy na podpoře, sledování a posouzení dopadu reforem penzijních systémů na dva cíle – rozvoj adekvátních důchodů a zajištění dlouhodobé udržitelnosti penzijních systémů. Během práce zaměřené na určení obecně odsouhlasených cílů pro penzijní zabezpečení prozkoumal Výbor (SPC) většinu aspektů problematiky strategie zákonů, veřejně spravovaných systémů, které jsou financovány na základě průběžných plateb. Dobře to koresponduje se skutečností, že velká část příjmů pro současné důchodce je poskytována systémy tohoto typu. Ve skutečnosti je tomu tak i v těch několika málo zemích (např. Dánsko, Irsko, Nizozemsko a Spojené království), kde hraje privátní zabezpečení významnou, oficiální roli v celkovém zabezpečení již od samého počátku.

Součástí reforem s cílem posílit udržitelnost důchodového systému v mnoha členských státech během posledních deseti let však byla také snaha přímo zapojit do penzijního zabezpečení sociální partnery a jednotlivé občany. Proto byla zvýrazněna budoucí role předem financovaných, soukromě spravovaných systémů.

Vzhledem k ekonomickému významu přitahují aspekty financování předem a aspekty daňových výdajů těchto systémů stále více pozornosti představitelů odpovědných za finanční trhy a služby či za veřejné rozpočty. Pro Výbor (SPC) je naproti tomu důležité blíže se podívat na přínos fondy krytých, soukromě spravovaných systémů vzhledem k adekvátnosti a udržitelnosti penzí. Především je třeba osvětlit některé klíčové problémy soukromě spravovaných a fondy krytých systémů, které, pokud mají dobře sloužit jako nástroj sociální ochrany, musí podléhat kontrole.

V dubnu 2008 Výbor (SPC) schválil zprávu s výsledky své studie nazvané „Soukromě spravované penzijní systémy kryté fondy a jejich přínos pro adekvátní a udržitelné penze“. Zpráva byla určena členským státům a snažila se osvětlit některé poznatky o soukromých penzích krytých fondy.

Zatímco zpráva se zaměřovala především na možná rizika pro adekvátnost, která s sebou nese financování předem, nyní je zájem o soukromé penze mnohem širší a zaměřuje se na základní udržitelnost. Finanční krizí zapříčiněné náhlé snížení účetní hodnoty majetku penzijních fondů o 15–35 % v poslední čtvrtině roku 2008 zdůraznilo některá podstatná zranitelná místa financování předem jako finančního nástroje a značně snížilo důvěru veřejnosti v soukromě spravované systémy.

Hlavním úkolem se stalo obnovení platební schopnosti systémů za současného zamezení tomu, aby se přispěvatelé

(zaměstnavatelé, odborové organizace, členové) stáhli nebo došlo ke snížení subvencí (daňové výdaje). V některých případech totiž může být ohrožena sama existence systémů. Je zřejmé, že oživení hospodářství, včetně finančních trhů, bude určujícím faktorem obnovení platební schopnosti. Současně bude požadováno posílení mechanismů, které by systémům umožňovaly lépe se vyrovnat s ekonomickými šoky tím, že náklady budou rozděleny mezi všechny účastníky. Podobné změny systémů a investičních strategií budou často nezbytné pro snížení rizika, kterému jsou vystaveni ti, kdo si na penzi spoří.

Tato brožurka chce osvětlit některé hlavní problémy, které je třeba zvládnout, aby soukromě spravované, předem financované systémy mohly úspěšně naplnit roli, jakou jim určují mnohé členské státy, roli významných přispěvatelů k adekvátním a udržitelným penzím.

Adekvátní a udržitelné penze

Přiměřenost penzí souvisí s jejich schopností zabránit chudobě a sociálnímu vyloučení ve stáří a zajistit důchodcům slušnou životní úroveň, která jim umožní podílet se na dobré ekonomické situaci země a účastnit se veřejného, společenského a kulturního života. Pokud mají být penze společensky a politicky udržitelné, musí být adekvátní. Mají-li být penze adekvátní, musí být finančně udržitelné, tj. financování penzí bez narušení financování dalších důležitých stránek udržitelné společnosti. Ve světle rychle stárnoucích populací je k poskytování adekvátních penzí v budoucnosti třeba, aby penzijní systémy byly financovány udržitelným způsobem. Adekvátnost a udržitelnost penzí je tímto neoddělitelně spojená.

Soukromé penzijní systémy

Penzijní systémy v jednotlivých členských státech se různí, odlišná je nejen struktura systémů, ale i použitá terminologie. V nejširším slova smyslu mohou jednotlivci získat důchod ze tří zdrojů:

- 1) zákonné systémy sociálního zabezpečení;
- 2) zaměstnanecké penzijní systémy související s pracovní smlouvou, jejich základem je nejčastěji kolektivní smlouva;
- 3) individuální smlouvy penzijního spoření uzavírané s poskytovateli finančních služeb, jsou vázány na dobrovolné, samostatné rozhodnutí.

Termín „soukromé penzijní systémy“ používaný v tomto textu zahrnuje všechny předem financované a soukromě spravované penzijní systémy. Patří sem tedy:

- > všechny ze zákona (povinně) plně financované systémy – např. druhé vrstvy zákonných systémů, kdy jsou příspěvky sociálního zabezpečení převedeny na jednotlivé účty a ty jsou pak spravovány soukromě;
- > doplňkově (dobrovolně) financované systémy – všechny zaměstnanecké penze včetně systémů účetních rezerv i soukromá spoření určená na penzijní účely, především penzijní spoření spojená s anuitami, avšak mimo dlouhodobých spořicíh produktů.

Jinými slovy, termín se nevztahuje na rezervní fondy nashromážděné v průběžně placených veřejných systémech a soukromé dlouhodobé spoření, které není určeno na penzijní účely.

Význam soukromých penzijních systémů roste...

Ve většině členských států je převážná část penzijního zabezpečení organizována v rámci vládního sektoru, což má markantní dopad na veřejné finance. Do začátku devadesátých let 20. století hrály soukromé systémy významnou úlohu pouze v penzijním systému Dánska, Irska, Nizozemska, Švédska a Spojeného království, kde k růstu soukromého zabezpečení, ať už ve formě kolektivních zaměstnaneckých penzí nebo soukromých smluv penzijního pojištění, vedlo počáteční omezení průběžně placeného veřejného zabezpečení na základní, jednotné penze pro každého. Penzijní reformy zaměřené na řešení problému stárnutí populace v mnoha zemích v posledním desetiletí zvýšily úlohu stávajících soukromých systémů nebo do penzijních systémů zavedly nové prvky předem financovaných, soukromě spravovaných penzí. Účelem bylo většinou zlepšení celkové adekvátnosti penzijního zabezpečení, ke kterému má vést přidání soukromých složek k veřejnému zabezpečení, nebo kompenzace za budoucí snížení míry nahrazení veřejných systémů po reformách. Členské státy, které mají ve svých systémech soukromé financování nebo se na ně začínají

více spoléhat, uvádějí jako další důvody snahu rozvrstvit zabezpečení, rozšířit výběr, zvýšit transparentnost a podporovat větší odpovědnost jednotlivců. Tradičně bylo soukromé penzijní zabezpečení otázkou volného uvážení a bylo dobrovolné nebo volitelné, což odpovídalo jeho charakteru odměny (zaměstnanecké systémy) nebo individuálního nákupu a spojení. Zdůraznění oficiální úlohy soukromého zabezpečení v rámci zabezpečení s sebou přineslo také zvýšení veřejné regulace a dochází k postupnému snižování těchto původních charakteristik, jež činily sporným využití soukromého zabezpečení jako nástroje sociální ochrany, často totiž vedly k roztržitému pokrytí a nerovným a nejistým dávkám.

Členské státy (Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Švédsko), které nedávno přeformovaly své zákonné systémy a zavedly povinnou složku soukromě financovaných a soukromě spravovaných penzijních systémů

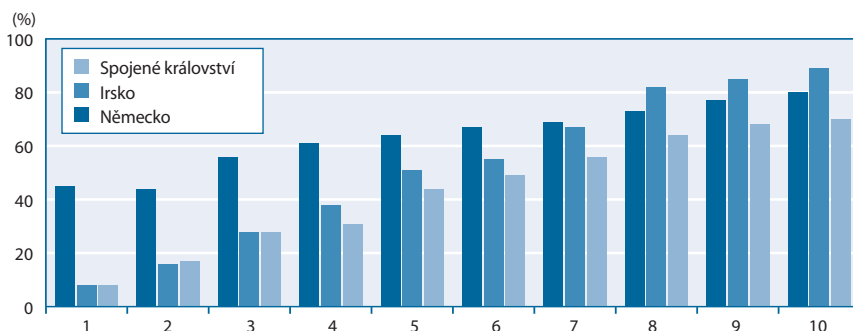
jako doplněk k tradiční zákonné vrstvě bez soukromého financování, vytvořily v evropských penzích zcela novou kombinaci veřejné regulace a soukromé správy, a to i přesto, že ve většině případů není přechod ještě dokončený a je třeba učinit důležitá rozhodnutí týkající se strategie.

... avšak různě

Současná úloha soukromých penzijních systémů se v jednotlivých členských státech velmi liší, a to nejen vzhledem k tomu, jakou měrou celkově přispívají k příjmu penzistů, ale také vzhledem k úrovním pokrytí do systému zahrnutých aktivních členů, vyspělosti systému a množství nashromážděných prostředků.

Níže uvedená tabulka ukazuje, že členské státy je na základě míry využití soukromých penzijních systémů možno obecně rozdělit do čtyř kategorií.

Míra dobrovolného podílu na decily podle příjmu

Zdroj: OECD „Záběr financovaných penzijních plánů“ (DAF/AS/WD/PEN(2007)).

Využití soukromých penzijních systémů v EU

Členské státy je možné rozdělit do čtyř kategorií, tj. na ty, které	Příklady
využívají soukromé financování málo a neplánují změny, přestože se objevuje nepatrný nárůst rozsahu soukromého systému.	Španělsko, Francie, Lucembursko, Malta
část příslibu penzí vždy zakládaly na soukromých, financovaných systémech, a kde se role těchto systémů zvyšuje a stále se rozvíjí. Průběžně placené systémy poskytují účinnou ochranu proti chudobě důchodců, nemusí však zajistit plnou adekvátnost penze ve smyslu náhrady příjmu. Proto jsou kombinovány se soukromě financovanými systémy.	Dánsko, Irsko, Nizozemsko, Švédsko (*), Spojené království
nedávno přeorganizovaly své zákonné systémy a zahrnuly do nich vrstvu povinně financovaných soukromých penzijních systémů a finančně je podporují tím, že z průběžně placených systémů odstranily část celkových penzijních příspěvků. Ve většině těchto zemí by měla být významná část budoucí adekvátnosti penzí založena na těchto systémech. Předpokládá se, že se budou podílet na předcházení chudobě a adekvátním nahrazování příjmů.	Bulharsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Švédsko (*)
mají penzijní systémy založené na průběžných platbách sociálního pojištění, jejichž výše se odvíjí od výdělků, ale nyní přesouvají část příslibu adekvátnosti do rozšiřování stávajících nebo nově vytvářených předem financovaných soukromých penzijních systémů.	Belgie, Německo, Itálie, Rakousko

(*) Švédsko spadá do dvou kategorií.

Aktuální podíl soukromých penzijních systémů na příjmu důchodců se v jednotlivých zemích EU výrazně liší. Nedoostatek dohodnutých měřítek spolu s různými systémy a možnostmi dvojího započítání (jestliže je přidáno pokrytí ze dvou různých zdrojů) znamená, že v současnosti nejsou v této oblasti dostupná žádná data vhodná ke srovnávání. Proto je velmi obtížné přesně určit rozsah systémů a úroveň příspěvků.

V naprosté většině členských států zajišťují převážnou část příjmu důchodců zákonné, veřejně spravované penzijní systémy založené na průběžných platbách. Vzhledem k tomu, že soukromé systémy představují doplněk k příjmu důchodců, jejich význam určitou měrou

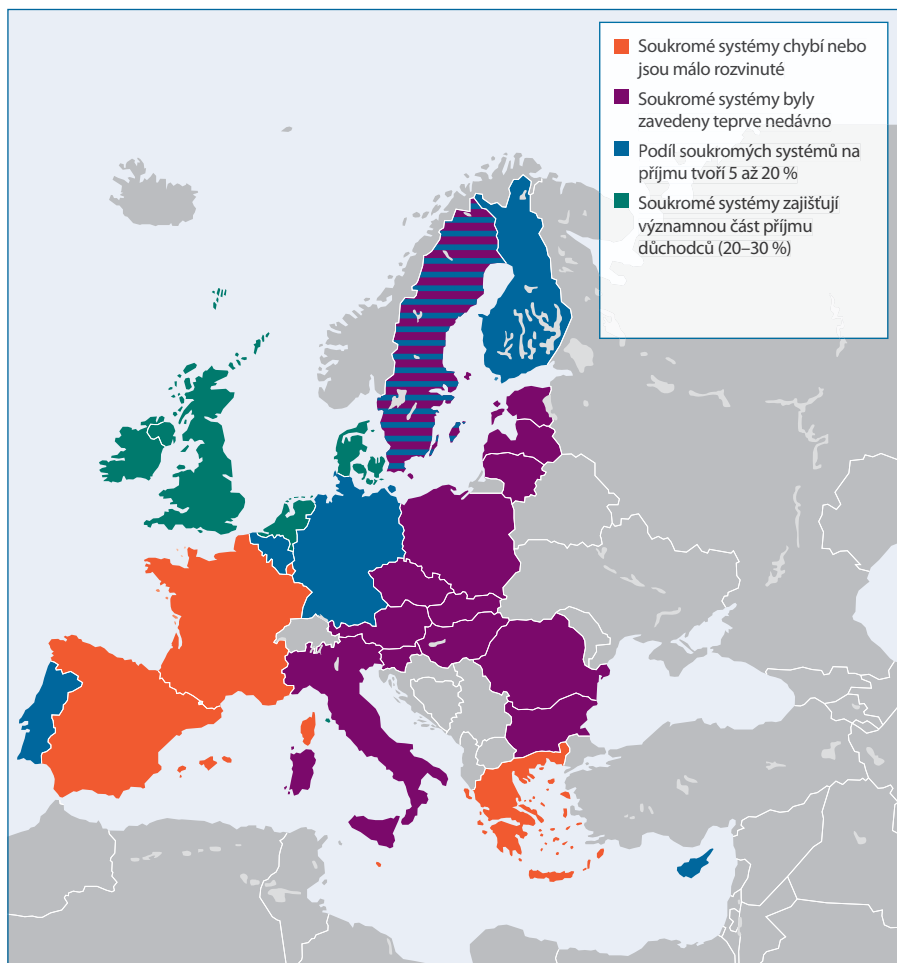
závisí na rozsahu průběžně financovaného veřejného zabezpečení. Jejich obecné rozšíření však výrazně ovlivňují i obtížněji stanovitelné faktory, jako je výše daňových výdajů a další subvence a charakter systému pracovních vztahů (je klíčový pro rozšíření zaměstnanec-kých systémů).

Mnohé předem financované systémy byly zavedeny teprve v posledním desetiletí a bude jim trvat asi 30 až 40 let (tj. dobu pracovní kariéry), než vyzrají. Není proto nijak překvapující, že ve většině členských států je podíl soukromých penzijních systémů na příjmech důchodců stále spíše omezený. Dokonce i v těch zemích, kde jsou podobné systémy nejrozvinutější, představují v současnosti

maximálně třetinu celkového příjmu důchodců. Je to způsobeno tím, že se týkají pouze omezené části současných důchodců a většina těchto systémů se

stále ještě vyvíjí. Níže uvedená mapa ukazuje, že jejich role je skromná nebo téměř zanedbatelná, ale v mnoha zemích bude v důsledku nedávných reforem stoupat.

Podíl soukromých penzijních systémů je v EU různý

Zajištění adekvátnosti u soukromě spravovaných systémů krytých fondy

Jestliže vlády přidělí předem financovaným, soukromě spravovaným systémům význačnou úlohu v penzijním zabezpečení, měly by zvážit také hlavní zranitelná místa v konstrukci systémů vzhledem k sociální ochraně. Patří sem např. záběr systému a úroveň příspěvků, správa s ohledem na vícenásobná rizika spojená

s fázemi shromažďování a vyplácení, vliv poplatků a nutnost zvýšení informovanosti, finančního vzdělávání a sledování výkonu systému. Jedná se o problémy, se kterými je třeba se vypořádat, aby soukromé systémy mohly naprosto spolehlivě přispívat k adekvátnosti všeobecného penzijního balíčku.

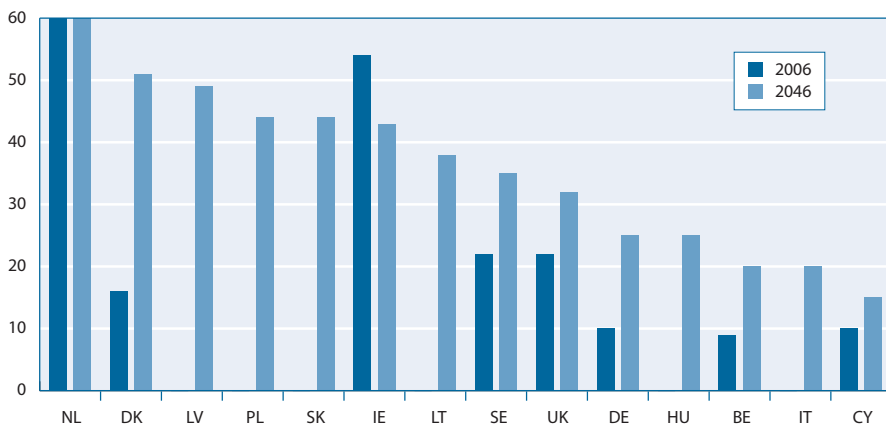
Záběr systému a úroveň příspěvků

Celkový podíl soukromých penzijních systémů na příjmu důchodců odráží úroveň příspěvků, záběr těchto systémů, jejich rozvoj (tj. podíl důchodců s celou profesní dráhou pokrytou daným systémem) a jejich význam v systému důchodového zabezpečení.

Úroveň příspěvků a záběr soukromých systémů by měly odrážet jejich zamýšlenou úlohu v celkovém systému důchodového zabezpečení. Pokud se mají stát základní složkou důchodového příjmu

pro celou populaci, musí mít široký záběr a vysoké úrovně příspěvků. Jsou-li doplněkem jiného univerzálního důchodového zabezpečení s cílem zajistit pro všechny podobnou míru náhrady, pak se mohou zaměřovat jen na některé části populace. Jestliže je účast přispěvatelů volitelná a účast členů dobrovolná, je nejméně pravděpodobné, že do systému budou zapojeni mladí pracovníci a pracovníci s nízkými platy, je naopak nejpravděpodobnější, že budou mít pauzy v přispívání.

Předpokládané podíly penzijních systémů financovaných ze zákona, zaměstnaneckých a dobrovolných penzijních systémů na příjmech důchodců v roce 2006 a 2046 (% teoretických měr nahrazení)

Zdroj: Studie výboru SPC z roku 2008 „Soukromě spravované penzijní systémy kryté fondy a jejich přínos pro adekvátní a udržitelné penze“, tabulka 7

Úrovně důchodů: riskantní záležitost

Adekvátnost důchodových dávek v příspěvkových předem financovaných systémech podléhá četným nejistotám a rizikům. U osob zahrnutých do systému může v důsledku přerušení kariéry z důvodu sociálních událostí, jako je nezaměstnanost, nemoc, mateřství nebo povinnost péče (sociální rizika),

dojít k přerušení přispívání. Mohou „přežít“ svůj kapitál (riziko dlouhého života), inflace může snížit budoucí penze (riziko inflace) a výnosy mohou být neočekávaně nízké nebo dokonce negativní (finanční riziko). Dopad těchto rizik při sloučení je navíc větší než úhrn.

Řešení rizika přerušení kariéry

Většina penzijních systémů byla tradičně vytvořena pro muže, kteří coby „živitelé“ rodiny pracují mnoho let na plný úvazek. Nároky žen na důchod byly uspokojovány prostřednictvím příspěvků jejich mužů nebo, po mužově smrti, prostřednictvím vdovských důchodů doplněných přídatky na děti. Tento přístup je stále ještě patrný v základních principech mnoha penzijních systémů, přestože členské státy postupně mění své systémy podle stávajících právních předpisů Společenství a přizpůsobují je vyšší účasti žen na pracovním trhu a úsilí o větší rovnost pohlaví.

Přestávky v kariéře s přerušením nebo podstatným snížením příspěvků na důchod vyvolávají v systémech, kde jsou dávky úzce vázány na příspěvky, obavy o budoucí přiměřenost důchodů. Zvláště postižené budou skupiny, u nichž pravděpodobně dojde k většímu počtu přestávek v kariéře z důvodu rodinných povinností, nezaměstnanosti nebo nemoci. Výrazně ohroženy mohou být především ženy, málo kvalifikované osoby a lidé s nízkým platem.

Systémy s definovanými dávkami a systémy s definovanými příspěvky

Rizika pro oprávněné osoby v soukromě financovaných a soukromě spravovaných penzijních systémech se výrazně liší podle toho, zda je systém postaven na „definovaných dávkách“ (DB) nebo na „definovaných příspěvcích“ (DC). V penzijních systémech s definovanými dávkami nese finanční riziko a riziko dlouhého života garant systému. Dávky vyplácené členům jsou obvykle založené na vzorci, který souvisí s platem člena a délkou zaměstnání. Dávky pro členy systému s definovanými příspěvky jsou naproti tomu zcela závislé na částce zaplacené členem a garantem na příspěvcích a na návratu této investice. V penzijních systémech s definovanými příspěvky proto nese finanční riziko a riziko dlouhého života člen systému.

Plány s definovanými dávkami se obvykle používaly v zaměstnaneckých systémech, jejich účelem bylo napodobit vzorec dávek v systému státních úředníků. Počet takových systémů se však stále snižuje. Téměř všechny systémy vytvořené v posledních 20 letech jsou založeny na definovaných příspěvcích. Platí to pro zaměstnanecké i pro zákonné systémy. Proto tam, kde členské státy přesunuly část zajištění důchodů v rámci sociálního zabezpečení do soukromě spravovaných fondů s povinnou účastí, musely použít plán definovaných příspěvků.

Prerušení kariéry má obecně větší dopad na důchodové dávky v systémech s definovanými příspěvky než v těch s definovanými dávkami. Je tomu tak proto, že ve druhém případě není výpočet dávek nutně a úzce provázán se záznamy o příspěvcích, jako je tomu v systému s definovanými příspěvky.

Systémy s definovanými příspěvky proto nabízejí vyšší dávky těm, jejichž profesní dráha je delší a mzda v průběhu pracovního života nepřerušovaná. Ti, kteří jsou po dlouhé období pracovního života nezaměstnaní nebo mají z různých důvodů přestávky v kariéře, na tom budou v důchodu hůře. Ve členských státech, které předpokládají, že důchody kryté fondy budou hrát v budoucnosti mnohem významnější roli, to může vést k většímu výskytu chudoby důchodců u zranitelných skupin s horší pracovní a příjmovou historií.

Podle toho, jakou roli hrají doplňkové penze v důchodovém systému konkrétního členského státu, může být pro zajištění přiměřeného výsledného důchodového příjmu důležité platit příspěvky na určité úrovni nebo přispívat na přestávky v kariéře (konkrétně nezaměstnanost, nemoc/invaliditu, pauzy z důvodu mateřství a rodičovství). Některé země

do svých ze zákona financovaných systémů zavedly „prvky solidarity“. Jiné tak učinily i v zaměstnaneckých systémech, kompenzují např. určité období mimo aktivní pracovní poměr (tj. v období péče o dítě nebo nezaměstnanosti platí příspěvky stát). Taková nařízení však mohou znamenat významné náklady a negativně ovlivnit stimuly k práci.

Ve členských státech, které se více spoléhají na soukromé zabezpečení, je třeba pečlivě promyslet propojení s minimálním důchodovým příjmem nebo příjmem závislým na zjištění finanční potřeby osoby. Zajištění důchodového příjmu závislého na zjištění finanční potřeby osoby může někoho od spoření odradit, protože dodatečný příjem z úspor by mohl vést ke snížení nároku na dávky závislé na zjištění potřeby. Například ve Spojeném království se pokusili vyřešit tento problém zavedením „kreditu za spoření“, klesající doplňkové dávky, která odměňuje za spoření ty, kteří mají nárok na dávky závislé na zjištění potřeby. Tento způsob zmenšování pomoci je však dražší díky zvětšenému rozsahu. Spojené království proto sice doporučuje převzetí, ale současně důchodový kredit reformuje v rámci většího balíčku důchodových reforem, cílem je zajistit, aby byl stále náležitě cílený a rentabilní.

Riziko dlouhého života: fáze vyplácení

Organizace fáze vyplácení v soukromých systémech má vliv na průměrnost dávek. Plán systému by měl nabízet dostatečnou ochranu proti inflaci a riziku pozůstalých i pro případ dlouhého života.

Existují tři skupiny způsobu vyplácení.

- > **Renty** jsou nejčastěji používaným způsobem vyplácení v povinných nebo částečně povinných penzijních systémech s definovaným příspěvkem. Poskytují oprávněným periodické platby s pojištěním biometrických rizik, jako je dlouhý život, k dispozici je také zabezpečení pozůstalých v případě smrti, a to na základě tabulek průměrné délky života.
- > **Úhrnná jednorázová částka** představuje jedinou platbu oprávněným, kteří pak musí sami zajistit, aby tato částka představovala dostatečný zdroj příjmů po dobu důchodu.

V signifikantním procentu zemí si mohou občané zvolit, zda převezmou celou nebo větší část důchodových úspor v podobě úhrnné jednorázové částky.

- > **Fázované vybírání** nabízí periodické platby, ale bez pojištění rizika dlouhého života, postupně se tak zmenšuje kapitál, který je k dispozici.

Mezi členskými státy je velký rozdíl v tom, zda si členové systému mohou vybrat mezi rentou, fázovaným výběrem nebo výplatou úhrnné jednorázové částky. Ve většině zemí, kde jsou povinné soukromé systémy kryté fondy, jsou povinné renty (např. Estonsko a Rumunsko). I u některých zaměstnaneckých penzí existuje požadavek přebírat je v podobě renty (např. Nizozemsko), ale jinde mohou být penzijní spoření za určitých podmínek vybírána v podobě jednorázových částek (např. Spojené království).

Před rizikem dlouhého života chrání pouze renty

Renty zaručují příjem na celý život bez ohledu na jeho skutečnou délku. Jako takové jsou nejbezpečnějším způsobem poskytování příjmu v důchodovém věku. Jsou běžné v mnoha zemích (a pro některé představují jedinou dostupnou možnost), ale tam, kde jsou dobrovolné, nepřevažují tak, jak bychom očekávali. Je to tím, že lidé mohou být vzhledem ke své finanční budoucnosti poněkud krátkozrací. Mají především tendenci podceňovat průměrnou délku svého života a často volí fázované výběry, které jim umožňují zbývající peníze odkázat. V případě rent je možné zdědit zbývající platby pouze během garantovaného období (pokud je

taková možnost zvolena), a tak se mohou jevit jako méně lákavé. Dávky ze soukromých systémů často doplňují celoživotní dávky z veřejných systémů, což svádí lidi k tomu, aby vybrali soukromé peníze jako jednorázovou částku a zvýšili tak krátkodobou spotřebu. Někdy to sice může mít smysl, těmto lidem však bude v důchodovém balíčku chybět předpokládaná část, která by přispívala k přiměřenosti důchodu ze soukromého systému. Fázované výběry nebo jednorázové částky je někdy možné převést na renty, bez existence povinnosti k tomu ale dochází zřídka. Spolu s narůstající dlouhověkostí narůstá i riziko, že oprávněný přežije peníze, které má k dispozici, proto jsou pouze renty zcela vhodné k zajištění přiměřenosti.

Zvážení finančního rizika

Míra návratnosti – tj. procento investic získaných nebo ztracených peněz vzhledem k investované částce – se v průběhu času obvykle výrazně mění, což představuje značné riziko pro adekvátnost důchodů. Jestliže je míra nižší, účastníci penzijního spoření musí zůstat větší počet let na pracovním trhu, aby mohli déle přispívat a zajistit si stejnou úroveň dávek. Proto je nezbytné provést odhad dlouhodobé míry návratnosti projektu s přiměřenou přesností. Bude pak možné podat lidem dostatečné informace o předpokládané úrovni penze v době důchodu a umožnit jim tak rozhodnout se, zda setrvat na trhu práce. V tomto kontextu jsou nezbytné dobře fungující kontrolní orgány a efektivní rámce finanční regulace.

Budoucí dávky závisí na čisté návratnosti ve „fázi akumulace“ a na pojistně-matematických výpočtech, které určují dávky ve „fázi vyplácení“. Obě fáze jsou stejně důležité, proto vyžadují pečlivé plánování a kontrolu.

Ve většině členských států zavedli zákonodárci opatření zaměřená na zmírnění investičních rizik, málokde však byl zaveden přímý mechanismus záruk namířený na investiční rizika v akumulační fázi. Pokud jde o záruky ve fázi vyplácení, stále více se objevuje požadavek na zajištění poskytovatelů služeb, aby byli schopni dostát svým závazkům i v případě selhání.

Zvážení rizika, zabezpečení a dostupnosti

Opatření na ochranu před finančním rizikem něco stojí. Přísná opatření zaměřená na krátkodobou finanční stabilitu mohou být kontraproduktivní v době, kdy je nutné výrazné a rychlé navýšení úrovně příspěvků, aby došlo k obnovení finančních rezerv po ekonomickém poklesu. Právě z těchto důvodů může během finanční krize dojít ke zvýšení ceny práce a snížení spotřeby, což byl případ Nizozemska na začátku posledního desetiletí.

Dosažení přiměřené rovnováhy mezi krátkodobým zabezpečením důchodových systémů a jejich celkovou dlouhodobou robustností stále představuje náročný úkol pro zákonodárce a osoby v řídicích funkcích. V posledních desetiletích došlo v mnoha členských státech k uvolnění opatření a penzijním fondům bylo povoleno snažit se prostřednictvím investic většího podílu fondů do rizikovějších aktiv o dosažení vyšší návratnosti. Ztráty způsobené současnou krizí vyvolaly požadavky přísnější regulace investic penzijních fondů.

K ochraně spoření před investičním rizikem je možné využít minimální návrat-

nost, ale podobné záruky znamenají náklady. Mohou být přímé – platba pojistného v případě kapitálové záruky – a nepřímé – prostřednictvím nižší celkové návratnosti, neboť poskytovatel volí konzervativní investiční strategii, která je zaměřena na dosažení cíle nastaveného minimální návratností.

Ochrana úrovní dávek

Úrovně dávek je možné významně chránit před investičním rizikem také úpravou struktury individuálního portfolia v době, kdy se lidé blíží důchodu. Proto se doporučuje přístup k investicím založený na životním cyklu: při takovéto strategii mladší občané zvolí rizikovější produkty s vyšší šancí na větší zisk během svého života, naopak lidé, kteří se blíží odchodu do důchodu, vyberou produkty s pevnými úroky a vyhnou se tak riziku velkého propadu v hodnotě aktiv před proměnou penzijního spoření v rentu.

Hodnoty rent budou různé, konkrétní měsíc, ve kterém jsou aktiva „přeměněna na rentu“, může výrazně ovlivnit výslednou částku dávky. Proto je důležité, aby kontrolní orgány umožnily jistou pružnost s ohledem na časový rámec, ve kterém je třeba přeměnit aktiva na renty.

Vliv poplatků a nákladů

Správní poplatky uvalené penzijními fondy mohou představovat významné náklady a výrazně snížit úroveň penze. To může být obzvláště závažné u osob s nízkými příjmy, pro které může být obtížné dosáhnout přiměřené výše dávek. V případě soukromých penzijních systémů krytých fondy jsou náklady na správu hlavní proměnnou určenou ke zvážení. Dlouhodobě přispívají rozdíly v nákladech k velkým rozdílům v důchodových dávkách: například roční poplatek ve výši 1 % z aktiv spotřebuje za 40 let celých 20 % veškerých příspěvků⁽¹⁾. Vlády proto musí hrát jasnou roli v udržování nízkých nákladů a usnadňovat akumulaci adekvátní úrovně budoucích důchodových dávek. Náročným úkolem nyní je nalezení způsobu regulace volné struktury tak, aby zůstala podnětná jak pro účastníky fondu, tak pro jeho správce. Strategie členských států je různá, zahrnuje celou škálu od mírné po přísnou regulaci poplatků.

Nastavení horní hranice poplatků

V rámci nízké transparentnosti dojde stěží ke snížení nákladů pouze díky zákaznické volbě a zveřejnění informací. Zvláštní regulace, především prostřednictvím nastavení horní hranice poplatků, bude tedy nejspíše nutná. Některé členské státy proto nastavily horní hranici správních poplatků, nebo horní hranici určenou syntetickými ukazateli nákladů, např. Spojené království. V jiných zemích jsou omezení nastavena v rámci struktury nákladů. Třeba v Itálii není povoleno zdvojení správních poplatků: to odrazuje správce aktiv penzijního systému od investic do několika fondů spravovaných manažerskými společnostmi dalšího fondu.

Nastavení horní hranice nákladů má také své nevýhody. Mohou mít například dvojaký informační obsah: mohou zabránit tomu, aby byly na trhu nabízeny produkty s příliš vysokými náklady, ale mohou také omezit konkurenci, protože naznačují, že určitá výše nákladů je „přijatelná“. Tato výše nákladů však nemusí být optimální.

⁽¹⁾ Pokud osoba naspoří 100 jednotek měny ročně během 40 let, bude to na konci její kariéry 4 000 jednotek měny (pro zjednodušení se inflace a skutečná míra návratnosti rovnají nule). Jestliže správní poplatky činí 1 % aktiv ročně, za 40 let dosáhnou akumulované poplatky částky ve výši asi 720 měnových jednotek. To znamená, že výše poplatků vyjádřená v procentech z celkových příspěvků by dosahovala asi 18 %.

Je nutné lepší finanční vzdělání

Po zavedení soukromě spravovaných systémů krytých fondy se penzijní systémy staly mnohem složitějšími. Od lidí se požaduje, aby si zvolili mezi různými poskytovateli penzijních systémů, jsou jim představovány možnosti týkající se investic jejich příspěvků. K tomu, aby působily stimuly v penzijním systému a fungoval penzijní trh, musí být lidé schopni učinit informovaná rozhodnutí týkající penzijních produktů, spoření a délky pracovního života i načasování odchodu do důchodu. Vzhledem k tomu, že se po účastnících systému požaduje, aby převzali větší díl odpovědnosti za své důchody, potřebují k provádění informovaného výběru lepší porozumění finanční problematice. Ti, kdo jsou méně „finančně gramotní“, mají menší šanci, že budou těžit ze složitějších finančních opatření, a proto mají i menší šanci naspořit si na důchod. Bez finančního vzdělávání budou lidé při konfrontaci s širokým výběrem nebo složitostí systému inklinovat k pasivitě. Tato skutečnost zdůrazňuje potřebu automatického přihlášení a základních možností pro pracovníky, kterým by mohla chybět motivace k provedení informovaného výběru.

Podpora finančního vzdělávání

Vzdělávání se liší od informací, první totiž kombinuje druhé s budováním dovedností a motivací ke změně chování. Obojí bylo shledáno úspěšným: například v Irsku proběhla kampaň ke zvýšení povědomí zaměřená na propagaci porozumění způsobu fungování penzijního systému. Akce byla prováděna simultán-

ním nárůstem zájmu o osobní důchodové účty, především mezi cílovou skupinou osob ve věku 25–35 let. Povědomí spolu s finanční vzdělaností samo o sobě nemusí jen zlepšit situaci konkrétního zákazníka, ale podpořit konkurenci na trhu finančních služeb.

Dvě studie iniciativ členského státu zaměřené na poskytování finančního vzdělání zjistily, že informace jsou poskytovány řadou zdrojů od kontrolních finančních úřadů přes agentury vzdělávání dospělých, kliniky dlužního poradenství, sociální pracovníky, federace finančnictví, organizace mikrofinancování, zástupce zákazníků, vzdělávací úřady, individuální finanční firmy až po bytové úřady⁽²⁾. Národní vlády však byly identifikovány jako hlavní pohon podobných iniciativ.

Nedávné sdělení Evropské komise nastiňuje základní principy vytváření vysoce kvalitních vzdělávacích plánů pro oblast financí, což ukazuje, že podobné akce mají podporu Komise⁽³⁾. Byly také vytvořeny webové stránky „Dolceta“, které nabízejí vzdělávání spotřebitelů o všech národních trzích v jazycích Společenství.

(2) Observatoire du Crédit et de l'Endettement et al., FES (2007), „Lepší přístup k finančním službám a finančnímu vzdělávání“, zpráva o výzkumu finančního vzdělávání, duben 2007, a Evers a Jung (2007), „Výzkum plánů finanční vzdělanosti v evropské 27“, listopad 2007.

(3) http://ec.europa.eu/internal_market/finservices-retail/docs/capability/communication_en.pdf.

Podrobnější informace

Přestože se vedení a regulace v jednotlivých zemích výrazně liší, je možné sledovat jisté tendence k větší jednoduchosti. Především bylo zdůrazněno užití jednoduššího jazyka, aby nedošlo ke zmatení občanů (např. v Irsku a ve Španělsku).

Informace by měly přesně odpovídat potřebám lidí a jejich situaci. Obecná poučení nejsou pro všechny vhodná, při poskytování jasných a jednoduchých informací může dojít k tomu, že budou natolik obecné, až nebudou mít smysl.

Tato skutečnost vedla k požadavku personalizovaného poradenství, které však může být drahé a obtížně realizovatelné.

Jakýkoli druh informací, zvláště personalizovaných, vyvolává také problém odpovědnosti. Kdokoli poskytne informaci, může být vnímán jako osoba odpovědná za její kvalitu a použití. Proto mohou dodavatelé váhat s poskytnutím všech forem informací, který by mohly být vykládány jako rady přesahující obecnou rovinu, obávají se totiž, že budou voláni k odpovědnosti v případě nepředvídaných důsledků.

Vliv daňové politiky

Konečným cílem daňových úlev pro soukromě spravované penzijní systémy kryté fondy je odměna za soukromé spoření a zajištění vyšší životní úrovně v důchodu pomocí podpory soukromého spoření a příspěvku ke konečné částce. Efektivita a náklady na tyto nástroje zcela jasně závisí na účasti v doplňkovém spoření. Penzijní spoření lidí může ovlivnit mnoho nejrůznějších faktorů, např. rady finančních poradců a podpora od zaměstnavatelů.

Některé členské státy se domnívají, že daňové úlevy hrají v tomto rámci významnou úlohu v podobě stimulu pro jednotlivce vedoucího k tomu, aby se účastnili penzijních systémů. Poskytování daňových úlev může být drahé. Odhady Organizace pro hospodářskou

spolupráci a rozvoj (OECD) naznačují, že demografické změny sice přinesou zvýšení zisků ze zdanění penzijního příjmu ze systémů krytých fondy, ale náklady na daňové úlevy budou i nadále převyšovat zisky⁽⁴⁾.

Výhody daňových stimulů jsou nejisté

Navíc chybí jasné důkazy efektivity využití daňových úlev jako podpory k tomu, aby občané více investovali do penzí. Není například jasné, zda daňové sub-

(4) Pablo Antolin, Alain de Serres a Christine de la Maisonneuve (2004), „Long-term budgetary implications of tax-favoured retirement plans“, Economics Department Working Papers č. 393, OECD.

vence skutečně vytvářejí další úspory, nebo pouze přesouvají stávající úspory. Jsou-li úspory pouze přemístovány, jsou daňové úlevy drahé a neefektivní, protože odměňují za spoření, ke kterému by došlo i bez nich.

Dalším problémem daňových úlev je otázka, kdo z nich těží jak v podobě větších stimulů, tak v podobě většího spoření. Důkazy z amerického penzijního plánu 401(k) ukazují, že lidé se středními a nižšími příjmy reagují na stimuly ke spoření spíše „vytvářením úspor“ a lidé s vyššími příjmy „přemístěním úspor“⁽⁵⁾. Tato skutečnost může naznačovat, že daňové úlevy jsou lépe zacíleny na osoby s nižšími a středními příjmy, důkazy z USA, VB a Kanady však také naznačují, že zájem je vyšší mezi lidmi s vyššími příjmy (pokud jde o účast a výši příspěvků)⁽⁶⁾. Zdá se tedy, že plán systému konkrétních daňových úlev zvýhodňuje lidi s vyššími příjmy, i když složitá povaha daňových úlev

může být matoucí. Přístup k nezávislému finančnímu poradenství a tedy i plnému využití daňových úlev navíc často mají pouze lidé s vyššími příjmy.

Některé členské státy nabízejí další zvýhodnění penzijního spoření jednotlivců v podobě přímé státní podpory (např. Německo a Rakousko). Spojení příspěvků a významné podpory penzijních příspěvků umožňuje cílit na lidi s nižšími příjmy, kteří potřebují naspořit více, a nabízí mnohem lepší hodnotu za peníze drobných střadatelů. Je také snadnější na pochopení, proto by mohlo lépe cílit na lidi bez finančního poradenství.

Vzhledem k nedostatku jasných důkazů v otázce finančních stimulů v podobě daňových úlev a poměrně vysokým nárokům na veřejný rozpočet přemýšlí řada členských států o možnosti daňových úlev, především v oblasti možného vlivu na přiměřenost a udržitelnost.

⁽⁵⁾ Sheena S. Iyengar, Wei Jiang and Gur Huberman, „How much choice is too much?: Contributions to 401(k) retirement plans“.

⁽⁶⁾ Pablo Antolin, Alain de Serres a Christine de la Maisonnette (2004), „Long-term budgetary implications of tax-favoured retirement plans“, Economics Department Working Papers č. 393, OECD, čten.

Je nezbytné lepší monitorování

Vzrůstá tendence přesunout riziko od státu směrem k soukromým institucím a jednotlivcům. Taková strategie může vypadat z finančního hlediska dobře, ale vzniká problém přiměřenosti, neboť odpovědnost za záruku přiměřenosti může opět ležet na státu. Proto je třeba sledovat rozvoj penzí krytých fondy a jejich možný vliv na adekvátnost a je nezbytné získat od členských států větší množství srovnatelných údajů.

S nárůstem významu soukromých důchodů je skutečně požadováno i zdokonalení nástrojů na jejich sledování. V některých členských státech jsou data dělena podle různých kritérií, ale v jiných je sběr dat a jejich členění daleko omezenější – zvláště tam, kde byly nedávno zavedeny soukromé systémy. Porozumění celkového vlivu většího spoléhání na soukromé penzijní spoření vyžaduje rozsáhlé údaje – zvláště k posouzení budoucích příjmů po odchodu do důchodu a identifikaci těch skupin, které nespoří a mohou proto mít v důchodu nižší příjmy.

V současné době není možné přesně srovnat relativní vliv různých strategií členských států. Jejich relativní výhody jsou tedy stále poněkud nejasné. Země by těžily z rozsáhlejších a srovnatelných údajů, mohly by lépe porozumět vlivům strategií a po zavedení je lépe zhodnotit.

K rozšíření soustavy penzí krytých fondy je nezbytné další úsilí (zvláště v případě těch povinných ze zákona). Vystává jasná potřeba rozšířit sledování rozvoje penzí krytých fondy a jejich možného vlivu na adekvátnost. Je nezbytné vyvinout nástroje ke sledování budoucích pokroků i k posuzování aktuální situace. Především je třeba zajistit srovnatelnost mezi státy a spolehlivost národních dat (např. vyřešení problému pokrytí a dvojího započítání jednotlivců, kteří se účastní soukromých penzijních systémů). Probíhá rozvoj nezávislých zdrojů dat, především však od Eurostatu a OECD (viz rámeček).

Stále probíhá rozvoj zdrojů harmonizovaných dat

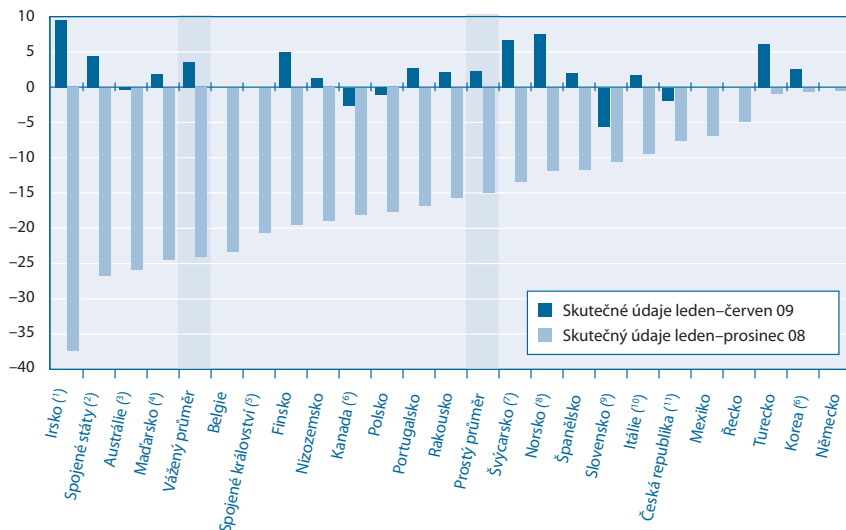
Zdroj	Dostupná data
Eurostat – Evropský systém jednotné statistiky sociální ochrany (ESSPROS)	Náklady na důchody jsou rozděleny na základě typů vyplácených dávek, příspěvky na základě typu příspěvku (zaměstnavatel, vláda, zaměstnanci). http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/living_conditions_and_social_protection/introduction/social_protection
Eurostat – strukturální statistika podnikání (SBS)	Zaměstnanecké systémy (kromě Španělska a Portugalska, jejichž data obsahují zaměstnanecké i individuální systémy) rozdělené podle proměnných na základě počtu členů, demografických údajů penzijního fondu a proměnných z účetnictví, internacionalizace a zaměstnanosti. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/data/database
Eurostat – statistika EU v oblasti příjmů a životních podmínek (EU-SILC)	Dělení čistého příjmu (včetně všech typů penzí a dávek pro pozůstalé) a proměnné individuálních soukromých důchodů. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/living_conditions_and_social_protection/introduction/income_social_inclusion_living_conditions
OECD – globální důchodová statistika (GPS)	Pro penzijní systémy kryté fondy včetně důchodových systémů krytých fondy a účetní rezervou, smlouvy penzijního pojištění, které závisí na pracovním místě nebo přímém kontaktu na maloobchodních trzích (osobní penzijní systémy). Zahrnuje povinné i dobrovolné dohody. Data zahrnují systémy, jejichž dávky jsou vypláceny subjekty soukromého sektoru (podle OECD jsou klasifikovány jako soukromé penzijní systémy), i ty, jejichž dávky jsou vypláceny subjekty veřejného sektoru. www.oecd.org/daf/pensions/gps
OECD – výzkum EU 2007	Poskytuje prvky rozložení členství podle statusu (aktivní, odložení členové a důchodci) a podle příjmových skupin (např. nižší platy než průměrné, průměrné platy až jejich dvojnásobek, více než dvojnásobek průměrného platu), podle věkové skupiny a pohlaví pro některé ze členských států. http://www.oecd.org/document/8/0,3343,en_2649_34111_38958856_1_1_1_1,00.html#contents

Vliv krize

V době schválení zprávy (duben 2008), která je základem pro tuto brožurku, vypadal členskými státy očekávaný nárůst významu předem placených systémů v celkovém důchodovém balíčku tak,

jak ukazuje níže uvedený graf. Zobrazuje předpokládaný vývoj pokrytí a podílu na příjmu důchodců, kterým se do roku 2050 měly podle předpokladů členských států vydat předplacené systémy.

Skutečný návrat investic penzijních fondů ve vybraných zemích OECD

(1) Míra návratnosti za období leden–červen 2009 je odhadem OECD.

(2) Odhad zahrnuje osobní důchodové účty (IRAs).

(3) Data hovoří o subjektech regulovaných APRA (Australian Prudential Regulation Authority) s více než čtyřmi členy a celkovými aktivy v hodnotě minimálně 50 milionů AUD. Návratnost aktiv je podíl čistého příjmu po zdanění a průměru aktiv v daném období.

(4) Data se týkají povinných penzijních fondů. Hodnota nominální návratnosti dobrovolných penzijních fondů je 4,63 % (-10,67 % za rok 2008).

(5) Míra návratnosti za období leden–prosinec 2008 je odhadem OECD.

(6) Data se týkají období leden–březen 2009.

(7) Data se týkají období leden–srpen 2009.

(8) Data souvisí s výběrem složeným z největších soukromých a městských penzijních fondů, které tvoří asi 80 % celkových aktiv.

(9) Data se týkají druhého pilíře penzijních fondů. Hodnota nominální návratnosti penzijních fondů třetího pilíře je 0,16 % (-1,93 % za rok 2008).

(10) Data se týkají smluvních penzijních fondů. Hodnota nominální návratnosti otevřených penzijních fondů je 3,0 % (-14,0 % za rok 2008).

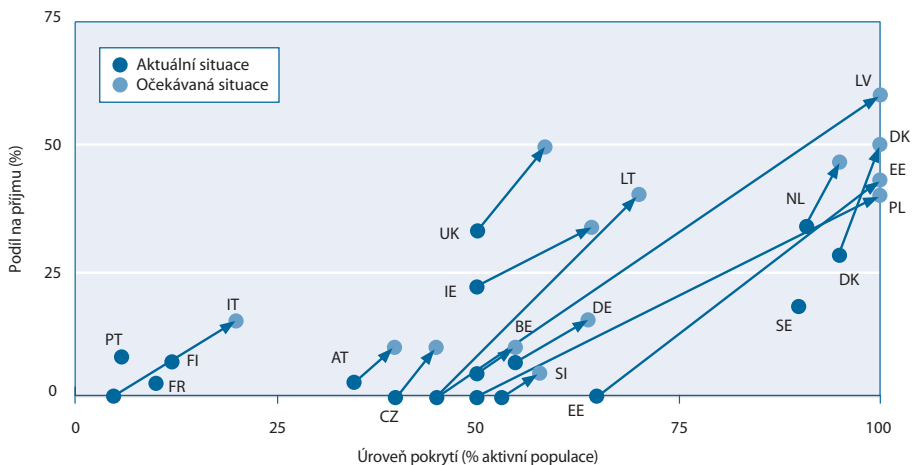
(11) Odhadovaná data. Čistá návratnost pro investory se rovná 0,34 % za rok 2008, po poskytnutí dodatečných prostředků správci fondu.

Zdroj: Globální důchodová statistika (OECD Global Pension Statistics) a odhady OECD.

Po nástupu finanční krize nebývalého rozsahu na začátku podzimu roku 2008 a v důsledku následného hlubokého hospodářského poklesu utrpěly penzijní systémy kryté fondy velké snížení účetní hodnoty svých aktiv, ze kterých se stále ještě budou muset zotavit. Jak ukazuje výše uvedený graf OECD, penzijní fondy v Evropě zažily negativní reálný návrat investic o velikosti 15 až 35 % již v listopadu 2008.

Následný prudký hospodářský pokles a rychlý nárůst nezaměstnanosti ztížily zachování optimistických očekávání, že rychlý růst umožní lidem s aktivním příjmem vybudovat jejich vlastní speciální fondy kryté penze za současného financování penzí pro jejich rodiče a prarodiče. Ve skutečnosti musely mnohé ambiciózní země zrevidovat své plány a dočasně přesunout část příspěvků pro soukromě financovaný systém zpět do systému průběžných plateb, a tím rozšířit časový rámec na budování penzijních fondů.

Budoucí vývoj pokrytí a podílu na příjmu důchodců ze systémů krytých fondy; stylizovaná ilustrace

Závěr

Rozšíření předem financovaných soukromých penzí jako doplňku k zákonným systémům založeným na průběžných platbách inovovalo a potenciálně posílilo schopnost mnoha členských států poskytnout přiměřené a udržitelné důchody. Návrhy systému v několika členských státech nejsou často ani hotové ani zcela optimalizované, což poskytuje značný prostor pro zlepšování celkového výkonu penzijních fondů jako nástrojů sociální ochrany. Krize navíc odhalila zranitelnost systémů krytých fondy, které jsou citlivé na nestálost finančního trhu, a politikům, regulačním orgánům a kontrolním úřadům zvýraznila nutnost prosazování přísnější správy důchodového spoření lidí. Na širokém spektru ztrát, ke kterým došlo, a na snad ještě větší škále schopností vstřebat ořes je vidět, že rozdíly v plánu penzijních fondů a v jejich investičních strategiích jsou důležité. Dopady v Unii jsou různorodé, z této skutečnosti si lze vzít poučení o tom, jak vylepšit systémy kryté fondy a jak lépe hledat rovnováhu mezi rizikem, bezpečností a dostupností pro ty, kdo si spoří na penzi. V několika členských státech se proto objevují nové programy s cílem provést nezbytné změny plánů krytých fondy a urychlit dokončení neúplných částí nových povinných systémů – týkají se například bezpečnějších základních možností, přizpůsobení životnímu cyklu, nastavení horní hranice poplatků, pravidel převodu na rentu, fáze vyplácení a schopnosti vstřebat ořes. Splnění těchto cílů bude důležitou částí přestavby a udržování důvěry veřejnosti v soukromě spravované penze kryté fondy. Krize navíc zdůraznila, že penzijní fondy jsou významným operátorem, který bude muset být zahrnut do opatření ke stabilizaci finančních trhů. Potřeba lepší regulace v této a dalších oblastech může mít evropský rozměr.

rodé, z této skutečnosti si lze vzít poučení o tom, jak vylepšit systémy kryté fondy a jak lépe hledat rovnováhu mezi rizikem, bezpečností a dostupností pro ty, kdo si spoří na penzi. V několika členských státech se proto objevují nové programy s cílem provést nezbytné změny plánů krytých fondy a urychlit dokončení neúplných částí nových povinných systémů – týkají se například bezpečnějších základních možností, přizpůsobení životnímu cyklu, nastavení horní hranice poplatků, pravidel převodu na rentu, fáze vyplácení a schopnosti vstřebat ořes. Splnění těchto cílů bude důležitou částí přestavby a udržování důvěry veřejnosti v soukromě spravované penze kryté fondy. Krize navíc zdůraznila, že penzijní fondy jsou významným operátorem, který bude muset být zahrnut do opatření ke stabilizaci finančních trhů. Potřeba lepší regulace v této a dalších oblastech může mít evropský rozměr.

Další informace	
Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti Evropské komise	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=443&langId=cs
Celá zpráva Výboru pro sociální ochranu	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=752&langId=cs&moreDocuments=yes
Výbor pro sociální ochranu	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=758&langId=cs
OECD	http://www.oecd.org/home
Eurostat	http://epp.eurostat.ec.europa.eu
Dolceta	http://www.dolceta.eu

Evropská komise

Soukromé penzijní systémy – Jejich role vzhledem k adekvátním a udržitelným penzím

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie

2010 – 26 s. – 14,8 × 21 cm

ISBN 978-92-79-15203-0

doi:10.2767/15526

Reformy penzijních systémů stále pokračují. Členské státy čelí problému stárnutí populace, což významně zatěžuje stávající penzijní systémy. Tato brožurka zkoumá rostoucí význam soukromě spravovaných penzijních systémů krytých fondy. V tištěné podobě je k dispozici v angličtině, francouzštině a němčině, v ostatních úředních jazycích EU je dostupná v elektronické podobě.

Jak získat publikace EU

Bezplatné publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- v zastoupeních a delegacích Evropské unie.
Jejich kontaktní údaje naleznete na adrese <http://ec.europa.eu>
nebo si je můžete vyžádat faxem na čísle +352 2929-42758.

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Předplatné (např. roční řady *Úředního věstníku Evropské unie*, sbírky rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie):

- u některého z prodejců Úřadu pro publikace Evropské unie
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_cs.htm).

2010
Evropský rok
boje proti
chudobě
a sociálnímu vyloučení

www.2010againstopoverty.eu

Zajímají vás **publikace** Generálního ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti Evropské komise?

Můžete si je stáhnout, objednat nebo získat on-line odběr zdarma na adrese:

<http://ec.europa.eu/social/publications>

Budeme také rádi, když se přihlásíte k odběru elektronického zpravodaje Sociální Evropa, který je k dispozici zdarma na adrese:

<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

<http://ec.europa.eu/social>

www.facebook.com/social europe

Úřad pro publikace

ISBN 978-92-79-15203-0

9 789279 152030